

меморандуми про співпрацю та відкрито навчальні аудиторії у Державному податковому університеті (м.Ірпінь) та Університеті митної справи та фінансів (м.Дніпро).

Отже, адвокатура України на сучасному етапі демонструє високий рівень стійкості та адаптивності. Незважаючи на виклики війни, успішно реалізується стратегія цифровізації, посилюється міжнародний авторитет української адвокатури, забезпечується якісне підвищення професійної кваліфікації. Майбутнє інституту адвокатури залежить від збереження принципу самоврядності та здатності держави гарантувати безпеку та професійні права адвокатів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України. Розділ «Діяльність». URL: <https://unba.org.ua/activity>
2. Звіт Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ за 2024 рік. URL: https://admin.unba.org.ua/assets/uploads/files/Komitety/Committee%20report/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82_%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%83_%D0%97%D0%9F%D0%90.pdf
3. Гвоздів В. Незалежність адвокатури вимагає постійного навчання. URL: <https://unba.org.ua/publications/11538-nezalezhnist-advokaturi-vimagae-postijnogo-navchannya.html>
4. Гвоздів В. Спільний кодекс етики? Про межі можливого для суддів, прокурорів та адвокатів URL: <https://unba.org.ua/publications/11578-spil-nij-kodeks-etiki-pro-mezhi-mozhlivogo-dlya-suddiv-prokuroriv-ta-advokativ.html>
5. Офіційний сайт Центру досліджень і права НААУ URL: <https://history.unba.org.ua/>
6. Самоврядність у фокусі, зовнішнє врядування – поза межами: підгрупа систематизує підходи URL: <https://unba.org.ua/news/11515-samovryadnist-u-fokusi-zovnishne-administruvannya-poza-mezhami-pidgrupa-sistematizue-pidhodi.html>

УДК 340.12:004.8

Banakh S. V.

*J.D., Prof., Department of Criminal Law and Procedure
West Ukrainian National University,*

Kovalchuk O. Ya.

*J.D., Assoc. Prof., Theory of Law and Constitutionalism Department
West Ukrainian National University*

THE ARCHITECTURAL LOGIC OF LAW IN POST-REALITY CONDITIONS AS A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR THE MODERNISATION OF THE LEGAL SYSTEM

Contemporary legal discourse finds itself in a state of conceptual tension, driven by a crisis of foundational categories that were formed under fundamentally

different civilisational conditions. The concepts of a legal subject, legal relations, jurisdiction, the time of an offence, and the place where a legal fact arises all bear the imprint of the modern worldview, with its clear spatiotemporal coordinates, unified subject, and linear causality. Post-reality dismantles this foundation.

The term “post-reality” is used here not in the popular sense of “post-truth” or informational manipulation, but as a rigorous characterisation of an ontological condition in which the boundary between the physical and the digital, the real and the simulated, the human and the non-human becomes operationally opaque. Metaverses, digital twins, neural interfaces, autonomous AI agents, and decentralised autonomous organisations (DAOs) are not merely technological innovations [1]. They constitute new forms of social reality that demand legal conceptualisation at the level of fundamental categories.

The central question for legal scholarship is whether post-reality constitutes merely a new subject area for the application of traditional legal instruments, or whether it demands a transformation of the very architectural logic of law. Our position is that it is precisely the latter. The challenge of post-reality is not technical but ontological: it concerns the very nature of the legal subject, the legal norm, and legal space.

A legal system built on the principles of modern rationality (the hierarchy of norms, sovereign state will, and a unified physical subject) confronts conditions under which none of these premises remains self-evident. Subjectivity becomes fragmented between the human, the algorithm, and their symbiotic interaction; norm-creation increasingly occurs through technical protocols rather than legislative procedures; and jurisdictional space becomes networked and polycentric.

The concept of “legal architecture” carries more than merely metaphorical significance. Architecture as a discipline is concerned not only with the design of individual buildings, but with the organisation of spatial relations, flows of movement, hierarchies of centres and peripheries, and the logics of accessibility and constraint. Legal architecture, in an analogous sense, denotes the systemic organisation of normative space: how connections between norms are structured, who acts as norm-creator, how jurisdictional authority is distributed, and where the boundaries of legal regulation lie [2]. In post-reality, we are dealing not simply with code replacing law, but with a new architectural language in which legal norms, technical protocols, economic incentives, and social conventions form a hybrid normative order. This demands a reconceptualisation of the very notion of a legal system.

The legal architecture of post-reality, as a conceptual framework, rests on three methodological principles.

1. The principle of heterarchy: in place of the hierarchical pyramid of norms [3], we postulate a heterarchical network of normative orders of varying nature and origin, interacting without a single sovereign centre.

2. The principle of processuality: the legal norm under conditions of post-reality is not a static prescription but a dynamic algorithmic process that adapts to context and is capable of self-modification.

3. The principle of distributed subjectivity: the legal subject ceases to be a unified and self-identical unit and becomes a node in a network of relations between human and non-human agents.

These principles are not normative postulates in the sense of prescribing “what law ought to be”. They are descriptive characteristics of the normative order

that is already factually taking shape within the space of post-reality [4]. The task of legal scholarship is to conceptualise this order, establish its boundaries, and provide its legitimating foundation.

The concept of the legal architecture of post-reality has direct implications for the practice of legal system modernisation. At least three levels of implication merit distinction here: doctrinal, institutional, and procedural.

At the doctrinal level, a revision of key legal concepts is required. The category of legal personality calls for expansion through the concept of a “distributed legal person”. It’s a subject constituted through a network of interactions between human participants and autonomous algorithmic systems. DAOs already function as quasi-legal subjects, yet existing law lacks an adequate conceptual apparatus for describing them. Similarly, the notion of “will” as a central element of a legal transaction requires reconceptualisation under conditions in which decisions are made through a symbiosis of human and algorithm, and the boundary between one’s “own” and a “delegated” decision is operationally opaque.

At the institutional level, the central question concerns new forms of norm-creation and jurisdictional ordering. The traditional model, according to which the state is the monopoly norm-creator within its territory, no longer corresponds to reality: transnational platforms, blockchain protocols, and international technical standards de facto perform functions of legal regulation that extend beyond any national jurisdiction. Modernisation of the legal system in this context means not resistance to these phenomena, but the development of mechanisms for their integration into the legal order through the concepts of “regulatory recognition”, “jurisdictional partnership”, and “normative encoding”.

At the procedural level, post-reality demands new approaches to law enforcement. Where an offence is committed in an environment that is simultaneously physical, digital, and simulated, the traditional categories of the “place” and “time” of an act lose their operational determinacy. An evidentiary basis formed through algorithmic analysis of large data sets calls into question traditional standards of admissibility and procedural fairness. The response to these challenges cannot be purely technical. It requires a conceptual framework capable of linking procedural guarantees to a new ontology of legal fact.

The modernisation of the legal system based on the concept of the legal architecture of post-reality is not merely a technical operation of legislative renewal, but a profound reconceptualisation of the foundations of legal order. This concept does not propose the abolition of traditional legal values (the rule of law, the protection of human rights, legal certainty) but rather their reformulation under new ontological conditions. It is precisely here that its innovative potential lies, and simultaneously its normative responsibility.

REFERENCES:

1. Tang M., Nikolaenko M., Alrefai A., Kumar A. Metaverse and Digital Twins in the Age of AI and Extended Reality. *Architecture*. 2025. Vol. 5(2). Article 36.
2. Vos R., Bak McKenna M., Stolk S. International Law and Architecture: A blueprint. *International Law and Architecture*. Edward Elgar Publishing, 2025. P. 1–17.
3. Kustra-Rogatka A. The Kelsenian Model of Constitutional Review in Times of European Integration – Reconsidering the Basic Features. *International and Comparative Law Review*. 2019. Vol. 19(1). P. 7–37.

4. Banakh S., Kovalchuk O. Implementation of smart technologies in the judicial system: foreign experience of implementation. *Actual problems of jurisprudence*. 2025. Vol. 4(44) P. 51–56.

УДК 342.9

Гречанюк Р.В.

*д.ю.н., доцент, доцент кафедри
адміністративного права та судочинства
Західноукраїнський національний університет*

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИКОНАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ АКТІВ

Виконання адміністративного акта є завершальною стадією адміністративного провадження та якісним результатом ефективного адміністрування, що має на меті реалізацію особою своїх прав та законних інтересів, та захист публічних інтересів держави.

Правовою основою виконання адміністративних актів в українському законодавстві є, насамперед, Закон України «Про адміністративну процедуру» (далі - ЗАП), який, зокрема, закріпив у своїх положеннях Рекомендації Рес (2003) 16 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо виконання рішень адміністративних і судових органів у галузі адміністративного права. Відповідно до зазначених Рекомендацій уряди держав-членів повинні забезпечити ефективне виконання рішень адміністративних і судових органів в галузі адміністративного права, керуючись у своєму законодавстві й практиці принципами належної практики та створити відповідну правову базу, що забезпечує підкорення приватних осіб адміністративним рішенням, про яких вони були повідомлені в установленому законом порядку, незважаючи на захист їхніх прав і інтересів судовою владою.[1]

Зокрема, у ст. 92 ЗАП передбачено, що адміністративний акт є обов'язковим до виконання з дня набрання ним чинності. За загальним правилом, адміністративний акт набирає чинності стосовно учасника адміністративного провадження з дня доведення його до відома відповідної особи (ст. 74 ЗАП).[2] Однак, набрання чинності адміністративним актом може бути відстрочено на пізніший строк, якщо це передбачено іншим спеціальним законом або самим адміністративним актом, що, зазвичай, зумовлено необхідністю виконання певної умови, настання певної події.

При зверненні до виконання адміністративного акта необхідно також враховувати умову його безспірності. Хоча, відповідно до ЗАП виконання адміністративного акта не залежить від закінчення чи незакінчення строку на його оскарження. Однак, у випадку адміністративного оскарження адміністративного акта, його дія може бути зупинена за клопотанням скаржника, крім випадків, передбачених законом (ст. 83 ЗАП). У випадку судового оскарження, Кодекс адміністративного судочинства України теж передбачає можливість зупинення дії індивідуального акта як заходу забезпечення позову.[3]